

דברי מאיר

מאוצרותיו של הגאון רבי מאיר סנדר שליט"א

מו"צ בירושלם תובב"א ומוח"ס 'דברי מאיר' ועוד

בס"ד

מנחם-אב התשפ"ה

גליון מס' 87

שימו לב!
בימי 'בין הזמנים' הבעל"ט
לא יתקיים
השיעור השבועי בהלכה ואגדה
של מורנו שליט"א

אמר רבי מאיר

המאמר החודשי
ממורנו שליט"א

אב מנחם

אור המצוות

פרקי חיים מרבותינו הקדושים
שיום פקידת שנתם בחודש זה

< שני החלקים

אנחנו נכנסים כעת לחודש אב הנקרא גם "מנחם אב", וידוע מרבינו ה"חתם סופר" זיע"א שחודש זה מחולק לב' חלקים: החלק הראשון שלו נקרא "אב", וחציו השני שהוא [מט"ו באב] נקרא "מנחם" - וזה רומז על זה שאצל יהודי תמיד יש גם תקווה ואינו שבור לגמרי ח"ו אלא מתאבלים על החורבן ומצפים לישועה! ומכל חורבן יש צמיחה מחודשת!

וכן ידוע שתשעה באב בעצמו שהוא יום האבלות על החורבן העיקרי בשנה מחולק לב' חלקים שווים, והיינו החלק שלפני חצות היום והחלק שלאחר חצות היום, שאחרי חצות היום אנחנו יושבים על כיסא גבוה, ויש עדות שנהגו לרחוץ את הבית ואמרו שממתינים לביאת הגואל! (ומקורו במדרש שלאחר חצות ט' בא נולד משיח ומנחם שמו, ואכמ"ל) וגם עניין זה הוא מראה על התכונה היהודית הנ"ל, שיהודי אף פעם אין לו חורבן לגמרי כי מכל חורבן מגיעה צמיחה חדשה!

< על כפי האב

וכן שמו של החודש בחלקו הראשון מראה על תכונה זו, שהרי ראוי היה לקרוא

לתחילת חודש זה שבו איבדנו בעוונותינו שני בתי מקדשות ואירעו בו עוד צרות שונות ומשונות במשך השנים - וכגון "גירוש ספרד" בשנת ה' אלפים רנ"ב ועוד, וא"כ ראוי לקרוא לו "אין אב" רח"ל? והביאור בזה הוא ע"פ המשל הידוע שהיו אב ובנו שהלכו על חוף הים

שבו ניכרים עקבות בני אדם מאוד כידוע, וכך הלך האב לצדו של בנו ימים רבים כשבנו אחוז בידו ועקבות שניהם נראים על החול, ולפתע החלה סערה ורוח חזקה והים קצף והחול עף לכל עבר, ולפתע הבחין הבן בעינו החדה שאין כבר פסיעות על החול, החל הבן מצווה ואומר: "אבי היקר! דווקא בשעה קשה זו עזבת אותי? הלוא כל הזמן הייתי אחוז בידך!..." ואז הוא שומע מבעד לסערה את קול אביו מדבר אליו ואומר: "בני היקר! ההיפך הוא הנכון, בשעה שיש רוגע ושלווה אני אחוז ביד ימינך והולך עמך ברוגע! ובשעת הסערה לא עזבתיך כלל אלא חיזקתי אחיזתך בי, ונשאתיך על כפי לגונן

ביום ג' אב חל היארצייט של זקני הקדוש המקובל ר' שמשון מאוסטרופולי זיע"א הי"ד (נפטר בשנת ת"ח).

היה קדוש עליון ומסר את עצמו על קידוש ה', שהיה אז פרעות מאוד גדולות שנקראו פרעות ת"ח ות"ט וכשהוא מסר את נפשו הוסר חרון האף - כך כתוב בספרים [ומה ששואל הבה"ח שמואל שמחה וורונה שיחי': הרי הוא נפטר בשנת ת"ח והפרעות היו בשנת ת"ט גם כן? יפה שאל! ויכול להיות שבאזור שלו זה נגמר (או שזה היה נמשך עוד שנים אלמלא שהוא נהרג) ואיני יודע חשבונות שמים].

יש איגרת מפורסמת מליאה בסודות נפלאים שהוא כתב במענה לתשובה ששלחו לו לבאר מכתב בעניין עשרת המכות וזה מודפס בהגדה של פסח, והוא כותב שם בסוף שמי שיאמר איגרת זו וביותר בערבי פסחים מובטח לו שלא ימות במיתה משונה כל אותה שנה [ומרן הגאון ר' חיים קנייבסקי (שליט"א) צ"ל מקפיד מאוד לאומרה].

יש ווארט נפלא ממנו על הפסוק: "וכל מעשר בקר וצאן כל אשר יעבור תחת השבט העשירי יהיה קודש לה" - שידוע שעשרה הרוגי מלכות הם כנגד העניין של מכירת יוסף, וממילא הפסוק מבואר כך בדרך של ראשי תיבות: "וכי למה מת עקיבא שהיה רועה" - "בקר וצאן"? כלומר, למה נפטר ר' עקיבא שהיה רועה צאן והיה מ' הרוגי מלכות? - "כל אשר יעבור תחת השבט" - כל מי שמת הוא היה תחת שבט מסוים שהיו שותפים במכירה! - "העשירי" - יהיה קודש לה', שזה ר' עקיבא, והסיבה לזה כי ר' עקיבא היה בן גרים וממילא הוא לא היה קשור לשום שבט ולכן הוא כיפר כביכול על הקב"ה שהיה שותף במכירה, וזה סוד גדול.

עוד דבר נפלא יש ממנו - עניין הימים שגומרים בהם את ההלל וזה ע"פ איגרת ששלחו לו וזה לשונה: על הפסוק "שנים שנים באו אל נח" - "אלו ימים שגומרים בהם את ההלל" וזה תמוה, מה הקשר? וביאר שזה רמז נפלא ו"לית מידי דלא רמיזי באורייתא", וכך הוא הביאור: "שנים" - שני ימים ראשונים של פסח, "שנים" - שני ימים של שבועות [גם יו"ט שני], "באו" - בגימטריא ט' שזה ט' ימים של חג הסוכות [כולל שמיני עצרת ושמחת תורה בחו"ל], "אל נח" - ראשי תיבות: נר חנוכה, וזה רמז לח' ימי חנוכה, וזה נפלא שאלו הימים שגומרים בהם את ההלל.

הוא חיבר גם את הספר "דן ידיו" שזה על ספר "קרניים" [ספר קבלה עתיק], זיע"א.

תנצב"ה

מתוך 'השיעור השבועי' של מורנו שליט"א:
ה' אב תשפ"א - גליון מס' 162

עליך ולסוכך עליך מפני הסערה! והנמשל מובן: הקב"ה הולך עמנו תמיד! ובשעת הסערה והסופה וסערות וצרות התקופה הוא נושא אותנו עליו בהשגחה פרטית מיוחדת ונפלאה, וכמו שראינו בשנה זו תשפ"ה בניסים הגדולים והאדירים אשר עשה ה' לעינינו בשעת המלחמה הגדולה עם איראן - שנפלו מאות טילים וכמעט לא נפגע איש למרות שכל אחד ואחד יכול להרוג אלפים ולמחוק רחובות שלמים!

וזהי הבחינה של חודש זה, שלמרות שנחרב בית המקדש אבא שבשמיים נשאר עמנו, ואדרבה הוא יותר קרוב אלינו! (ועי' בספה"ק "נועם אלימלך" להרה"ק ר' אלימלך מליעז'נסק זיע"א פ' וישב מה שכתב על זה בשם רבו הרה"ק ה"מגיד ממעזריטש" זיע"א, ואכמ"ל), ולכן נקרא חודש זה "אב" ולכן אמרו חז"ל (יומא) שבעת שונכנסו האויבים לבית המקדש לאחר החורבן הם מצאו את הכרובים מחובקים אלו באלו! והבן!

< התשובה בגוף השאלה

וכשהייתי במחנה ההשמדה הנורא אושוויץ-בירקנאו שבפולין ביום י' כסלו

תשע"ט - 74 שנה לאחר שהסתיים שם הטבח הנורא בבני עמנו, דיברתי שם על עניין ההשגחה הפרטית, ואמרתי שהשאלה ששואלים "היכן היה ה' בשואה"? היא גופה תשובה לשאלה, שפעמים שיש גזירה על ישראל ופעמים שנהרגים גם צדיקים

וכמו שמבואר בגמרא בבא קמא על הפסוק (משפטים) "כי תצא אש ומצאה קוצים וכו' שכשמגיעה פורענות לעולם היא מתחילה ברשעים וממשיכה בצדיקים, ואכמ"ל, וכן היה אז בשעת הסתר הפנים הנורא, אבל גם שם היה השגחה פרטית מאין כדוגמתה וכמו שמעידים הניצולים, ומי שלא נגזר עליו שרד בדרכים פלאות כידוע, וא"כ יש לקרוא את המשפט בצורה ובפסיקו אחרים: "היכן היה ה'?" - "בשואה!" וזהו סוד שמו של חודש זה!

ייתן ה' שזוכה לכל הברכות ברוחניות ובגשמיות ושזוכה במהרה לבניין בית המקדש ול"ישועות מקיפות" לכלל ולפרט, אמן!

< מורנו שליט"א
בשער הכניסה
למתנה אושוויץ

אורה - זו תורה

מכתבי תורה והוראה
של מורנו שליט"א

מקבץ שו"ת בדיני
האבלות בט' הימים

לשנות כדור לכאב ראש עם מים בת"ב

שאלה:

מה הדין לגבי כדורים נגד
כאב ראש עם שתיית מים בט'
באב?

בעילום שם

תשובה:

מנחם אב התשפ"ב

מותר לקחת כדורים להקל
כאבי ראש בצום, ומי שלא יכול
לבלוע הכדור בלי מים - ישתה את
הכדור עם מים מרים [כגון תה מר
בלי סוכר] בכמות מינימלית כמה
שאפשר.

עבודה בתשעה באב

שאלה:

האם מותר לעבוד בתשעה
באב?

בעילום שם

תשובה:

מנחם אב התשפ"ב

השו"ע כתב שמי שעושה
מלאכה בתשעה באב לא רואה בה
סימן ברכה, ולכן לא עובדים
בתשעה באב. אבל אדם שעוסק
בתחום האוכל [מסעדה וכדו']
מותר לו לעבוד אחרי חצות - כדי
שיהיה מה לאכול במוצאי
התענית.

שמיעת מוזיקה במוצאי תשעה באב

שאלה:

האם מותר לשמוע מוזיקה
במוצאי תשעה באב?

בעילום שם

תשובה:

י' מנחם אב התש"פ

לספרדים - כתב ה'ביאור
הלכה, שמותר הכל [מוזיקה,
רחיצה וכו'] מיד במוצאי התענית,
כמו שכתב השו"ע (בסי' תקנ"א סעיף
ד'), חוץ מאכילת בשר ויין, שכתב
השו"ע (בסימן תקמ"ט) שמנהג כשר
לחכות עד י' באב בערב.

לאשכנזים - ה'משנה ברורה'
כתב (בסי' תקמ"ט) שמנהג
האשכנזים להחמיר בכל הדברים
עד חצות היום של י' באב [אגב,
ה'ביאור הלכה' כותב שם בשם ספר
'מאמר מרדכי', שבשעת הדחק - כגון
לכבוד שבת - אפשר להקל לכבס
וכדו', גם לבני אשכנז].

כיבוס בתשעת הימים כשאינו לו מה ללבוש

שאלה:

א' מנחם אב התש"פ
האם אפשר להתיר כיבוס
בתשעת הימים - במצב שכל
הבגדים בכביסה?

יוסף סרגוביץ'

תשובה:

בדואי - כאשר נגמרו לו
הבגדים מותר לכבס לכתחילה, אך
רק את הבגדים שנצרכים לתשעת
הימים.

צ'יפס שטוגן בשמן שטיגנו בו 'שניצל', האם מותר לאוכלו בערב ט' באב

מתוך גליון 'פניני הדף' - 99,
מנחם-אב התשע"ד

שאלה:

צ'יפס שטיגנו אותו בשמן
שטוגן בו שניצל, האם מותר
לאוכלו בערב ט' באב?

תשובה:

השיבנו הרה"ג מאיר סנדר
שליט"א שאסור לאוכלו אם אין
שישים כנגד הבשר שבשמן,
כמבואר ברמ"א (תקנא, י) ובחזו"ע
תעניות (עמ' קעב) שנהגו לאסור
תבשיל של בשר.

מי שפטור מלצום בת"ב, מה מותר לו לאכול

ציון התנא הק' רשב"י במירון,
ליל ט"ו באב תשפ"ג

לכבוד...

במענה לשאלתו: "חולה
שאוכל ושותה בתשעה באב, האם
מותר לו לאכול דגים, מוצרי סויה
טופו, ולשתות חלב בתשעה
באב?"

תשובה: הפוסקים לא כתבו
דברים מסוימים שאדם שלא צם
בת"ב מותר לו לאכול, אבל כתבו
שיכול לאכול מה שהוא צריך
בשביל לצורך הבריאות שלו ולא
מאכלים לצורך תענוג סתם. ולכן,
על כל המוצרים הנ"ל התשובה
היא אחת, שאם הוא אוכל אותם
בשביל הבריאות מותר, אבל אם
אוכל לתענוג - זה לא ראוי (כ"כ
המש"ב), כי אע"פ שפטור מהצום
אבל הוא צריך להשתתף בצער
הציבור.

מאורי האש

סיפורי מופת והנהגות קודש
מגדולי ומאורי הדור שליט"א

מזקני האדמו"רים ומגדולי הצדיקים בדורנו הוא כ"ק אדמו"ר
ממשכנות הרועים שליט"א (נולד י"ח מנחם אב התרצ"ה), אשר מנהיג את צאן
מרעיתו בדרך המסורה לו מאביו שהיה חבר הבד"צ שע"י 'העדה החרדית',
מתוך רוממות הנפש ושאר-הרוח של צדיקי בית רוז'ין [באיאן, בוהוש
והוסיאטין] ועוד, שהיה מקורב אליהם והושפע מהוכם.

נעלה על נס הנהגה מיוחדת של הרבי שליט"א, אותה הזכיר מור"ם
שליט"א בשיעורו השבועי (ח' אדר א' התשפ"ב - גליון מס' 184), כשדובר על
"עניין גדול מאוד במזוזה שמוכא בפוסקים על השו"ע יו"ד (הל' מזוזה) בשם
האריז"ל שמתי שאדם יוצא מהבית יש לו להניח ידו על המזוזה וע"י כך
הוא נזכר בה' בכל עת, ונהגו לנשק את היד כי היא נגעה בדבר קדוש", ואגב
אורחא סיפר: "אתמול הייתי באיזה שמחה כאן בירושלים וראיתי שם
אדמו"ר גדול בשם האדמו"ר ממשכנות הרועים שליט"א (בנו של הגה"צ
ר' בנימין זיע"א, ואחיו של האדמו"ר המקובל מפודיסוב (שליט"א) זצוק"ל שראיתיו
היום כאן סמוך לבית וגן), הוא חיפש את המזוזה בכל מקום בבניין שהוא
נכנס אליו והניח ידו עליה ונישק, והיה לו צער
שלא מצא בכניסה הראשית את המזוזה
למרות שהייתה שם [היא הסתתרה ליד הציור
של הדלת] ורציתי לומר לו היכן היא, כי
לאחר שהוא חיפש הרבה ראיתי שהיה לו צער
מזה והוא נאנח ואמר: 'אין כאן מזוזה', רואים כאן
כמה הצדיקים מחבבים את המצוות" [וראה
עוד בגליון מס' 306 - י"ז כסלו התשפ"ה].

כה יתן ה' וכה יוסיף לרבי שליט"א
חיים טובים של תורה ויראה,
מלאים זיו ומפיקים נגה, עוד
יובונו בשיבה דשנים ורעננים
יהיו - להגיד! אכ"ר.

צילום: שמי פ'

הוספות ממורנו הגאון רבי שמואל הלוי רוטמן שליט"א לגליון 'דברי מאיר' - תמוז התשפ"ה

הדברים נפלאים ביותר! ויש להוסיף:

א. בעניין המכתב על מי שלא מכניס עין הרע בחברו שזוכה לשמירה מעין
הרע והבאתם את דברי חז"ל (שבת) "כל המרחם" וכו' - זה נכון! והעניין בזה כי
הוא מעורר על עצמו רחמים, כידוע בתורת הסוד (נ"י בספה"ק "תומר דבורה").

ב. עוד בעניין זה הבאתם את הגמרא (ב"ק) "דבר שנצטער בו אותו צדיק
לא יכשל בו ורעו" - יש להוסיף דאיתא שם: "ואעפ"כ מת בנו בצמא", ועי'
בתוס' שם שלא מת בנו באותה באר שלו אבל במים כן, וא"כ אי"ז קשור
לעניין הנ"ל של "כל המרחם" וכו' כי א"כ גם בנו לא היה מת בצמא, והבן.

ניתן להאזין לשיעוריו של מורנו שליט"א בשידור חוזר דרך 'קול הלשון'

באתר ובמספר ישיר:
073-371-8679

שימו לב: ניתן להירשם לקבלת התראה (צינתוק)
על כל שיעור / קטע חדש > הקישו # ואח"כ 2

חדש! קטעים קצרים ומרתקים משיעוריו של מורנו שליט"א
בערוץ 'דברי מאיר' או באתר 'קול הלשון' ובמספר הנ"ל > שלוחה 3

הוצאות הדפסת הגליון נתנדבו

ע"י ידידנו היקר הרב שמואל שמחה וורונה זכ"ל הי"ו
זכות הרבים תעמוד להם לכל מילי דמיטב

פורטל התוכן התורני של מורנו שליט"א

< ארכיון גליונות 'דברי מאיר' > ארכיון שיעורי מורנו שליט"א > קונטרסים > גלריות > שאלות למורנו שליט"א > ועוד
חפשו: מכון דברי מאיר / רבי מאיר סנדר